

Lees over het Boomplantprogramma 2025-2026, kampioenschappen en cursussen, tips voor gelukkige en natuurlijke heggen, de sleedoorn en de wegedoorn, over een monumentale schietwilg, nieuwe publicaties, verloren woorden en veel meer over heggen(vlechten).

[Bekijk de webversie](#)

sinds 2013

heg & landschap

voor biodiversiteit

NIEUWSBRIEF

no. 40 | oktober 2025

In deze nieuwsbrief:

- [Inleiding](#)
- [Boomplantprogramma, seizoen 2025-2026](#)
- [Tips voor gelukkige, natuurlijke heggen](#)
- [Een nieuwe ster](#)
- [Bomen en struiken: sleedoorn en wegedoorn](#)
- [De wilg op de Bol in Varik](#)
- [Website 'Vogelrijke stad'](#)
- [Arnaud Deflorenne, plesseur de haies vives](#)
- [Heggenvlechten](#)
- [Verloren woorden/Lost Words](#)
- [Tijger in het hakhout](#)
- [Words from the hedge](#)
- [Colofon](#)

Inleiding

Beste lezers,

Als het roodborstje van geen stoppen weet, weet de heggenvlechter dat het seizoen is aangebroken om onder de heg te kruipen. In deze nieuwsbrief de aankondiging van een kampioenschap en cursussen heggenvlechten en een spectaculaire uitslag op het meest prestigieuze kampioenschap heggenvlechten: het *Engels nationaal kampioenschap hedgelaying*.

Wederom aandacht voor ons *Boomplantprogramma*. Aanmeldingen daarvoor stromen binnen maar we hebben nog de nodige ruimte. De inschrijvingstermijn is gesteld op **19 oktober**, dus stuur op tijd je aanvragen in. Voor advies kun je altijd bij ons terecht.

Verder in deze nieuwsbrief een vervolg op *Tips voor natuurrijke heggen* en een nadere kennismaking met twee populaire, stekelige inheemse struiksoorten. Afgelopen zomer was een droge zomer, het water in de grote rivieren stond laag. Dat was ook het geval in 2018, het jaar dat we tijdens een studie van bomen langs de Waal, een bijzonder verhaal optekenden: *De wilg op de Bol in Varik*. Verder kort nieuws over een tijger in het hakhout, een Franse heggenvlechter en een eerste versie van *Verloren woorden*. Woorden die geleidelijk uit onze taalschat dreigen te verdwijnen, een erosie die tot verarming van ons landschap kan leiden. Onbekend maakt immers onbemind.

En tot slot: in de vorige nieuwsbrief kondigde ik aan dat twee nieuwe bestuursleden zich zouden voorstellen. Dat is er helaas bij ingeschoten. Mijn fout en excuses daarvoor. Dat houden de lezers voor de volgende nieuwsbrief tegoeed.

Lex Roeleveld, *Heg & Landschap*

PS: Wilt u onze Nieuwsbrief financieel ondersteunen dan kunt u [hier](#) direct via iDeal een bedrag naar eigen keuze overmaken. U kunt uw donatie ook overmaken op rekeningnummer NL72RABO 0397 080 093 onder vermelding van Nieuwsbrief Heg & Landschap. We zijn u daarvoor heel dankbaar!

Boomplantprogramma, seizoen 2025-2026

Ook dit seizoen kun je bij *Heg & Landschap* terecht voor de allerbeste kwaliteit inheemse bomen en struiken. Voor de meeste soorten geldt dan ook nog dat ze van gecertificeerd autochtone herkomst zijn. Daarmee zijn ze zo goed als maar kan aangepast aan de flora en fauna van onze klimaatzone.

Hoofddoelstelling van het boomplantprogramma is het versterken van biodiversiteit door het planten van inheemse struiken en bomen in bijvoorbeeld heggen, bosjes, bomenrijen. We ondersteunen landelijk vooral initiatieven die iets extra's toevoegen, zoals:

- Integratie van bomen in agrarische bedrijfsvoering (o.a. *agroforestry*,

- voederheggen);
- Aanleg ecologische tuinderijen, voedselbossen, permacultuur;
 - Aanleg van struiken en bomen in ecologische wijken, in parken en vergroening van schoolpleinen;
 - Boomplantdagen voor scholen;
 - Sociale acties zoals aanleg heggen rond moestuin verzorgingshuis;
 - Herstel van cultuurlandschap;
 - Erfbeplanting vooral gericht op verhogen van de biodiversiteit op het erf en in de tuin.

Het gaat om bos- of haagplantsoen (2 jaar oude planten met kale wortel) van bijna 60 inheemse soorten. We worden financieel ondersteund door de [Fondation Yves Rocher](#). Het plantgoed kan daardoor tegen een bescheiden eigen bijdrage geleverd worden. De eigen bijdrage hebben we de afgelopen jaren door sterk gestegen kosten wel moeten aanpassen.

Ben je geïnteresseerd klik dan [hier](#) voor een verdere uitleg over de voorwaarden, de uitvoering, de soorten en hoe aan te vragen.

De inschrijving sluit op zondag 19 oktober, tenzij we dan nog niet ons maximaantal van 150.000 stuks hebben bereikt. Gok daar niet op!

Alle informatie is ook op onze [website](#) te vinden.

[terug naar inhoudsopgave](#)

FONDATION YVES ROCHER POUR LA NATURE

Tips voor gelukkige, natuurrijke heggen

In de vorige nieuwsbrief hebben we punten benoemd om de natuur in en rond een heg te versterken. Nu het plantseizoen nadert gaan we daar nog maar even mee door. Deze keer gericht op het planten. Geen uitgebreide verhandelingen. Zeven korte tips die alvast bij de voorbereidingen van pas kunnen komen.

Lees [hier](#) over de zeven tips (PDF).

[terug naar inhoudsopgave](#)

Prijswinnaar Luke Schippers bij het *National Hedgelaying Championship*.

Een nieuwe ster

Het 46ste *National Hedgelaying Championship* vond op 3 oktober plaats op het immense landgoed *Waddesdon* in Aylesbury ten oosten van Oxford. Rode vrouwen schieten bij aankomst gedreven door de sterke wind als vliegers over een uitgestrekt stoppelveld. 112 deelnemers zijn er in een immense tent verzameld voor de meest prestigieuze wedstrijd heggenvlechten, het nationaal engels kampioenschap. 110 Engelsen en 2 Nederlanders. Het kampioenschap is voor Nederland een groot succes met een stralende, jonge kampioen.

Lees [hier](#) een verslag van deze dag (PDF).

[terug naar inhoudsopgave](#)

Sleedoorn (Blackthorn) uit de *Druid Calendar*.

Bomen en struiken: sleedoorn en wegedoorn

In onze serie over inheemse soorten bomen struiken deze keer **sleedoorn** en **wegedoorn**. Na de meidoorn in vorige nieuwsbrief is het hierna genoeg met de doorns en gaan we in de volgende nieuwsbrieven over naar wat minder prikkelige, niettemin fantastische soorten. Maar eerst de sleedoorn, de zuster van onze veel geprezen meidoorn en de veel minder bekende maar prachtige wegedoorn, broertje van de bij imkers geliefde vuilboom, waarover volgende keer meer. Eerst de donkere, scherpe schoonheid van de sleedoorn en de bescheiden schoonheid van de innemende wegedoorn.

Lees [hier](#) verder over de sleedoorn (PDF).

Lees [hier](#) verder over de wegedoorn (PDF).

[terug naar inhoudsopgave](#)

De monumentale schietwilg (*Salix alba*) langs de Waal bij Varik.

De wilg op de Bol in Varik

De zomer van 2018 was een van de droogste en warmste ooit gemeten in Nederland. Het land zuchtte en pufte. Het was in deze zomer dat Robert Ceelen en ik (Lex Roeleveld) in opdracht van de *stichting Onze Waal* een bijzondere opdracht mochten uitvoeren. *Bomen van Betekenis* was de doopnaam van het project. We mochten betaald de uiterwaarden van de Waal aflopen van fort Pannerden in het oosten tot fort Loevestein in het westen om bijzondere bomen in kaart te brengen. Ik zal jullie de details van de opdracht besparen maar het was een klus die ik nooit zal vergeten. Het was fantastisch om in die zomer waarin alles droogviel en schepen hun vracht moesten minderen om niet vast te lopen, de uiterwaarden en stranden af te mogen struinen. De prachtigste planten, een kathedraal van hoog opgroeiende wilgen, constructies van baksteen op het strand, een uit de modder uitstekende laars in een drooggevalle poel. Het was een feest aan ervaringen. Het slot van de opdracht bestond uit het optekenen van tien verhalen met in de hoofdrol een boom. De **wilg op de Bol in Varik** was er een. Deze uitzonderlijke wilg is eigenlijk de bron van twee bijzondere verhalen. De een spiritueel, de ander emotioneel. We beginnen met de laatste, het verhaal van Wim en de wilg op de Bol in Varik. Dit is een van de tien verhalen uit *Bomen van Betekenis, de verhalen*, een uitgave van *Stichting Onze Waal*, 2019.

Lees [hier](#) dit verhaal over de bewogen geschiedenis van deze schietwilg (PDF).

[terug naar inhoudsopgave](#)

Website 'Vogelrijke stad'

[Vogelbescherming Nederland](#) heeft recent een mooie website uitgebracht: [Vogelrijke stad](#). De website koppelt plantensoorten (bomen, struiken, kruiden) aan vogels en omgekeerd. Door geduldig te klikken kun je uitzoeken welke planten bij de lokale omstandigheden passen én welke vogelsoorten daar direct van profiteren. Het doel is steden en dorpen groener en vogelvriendelijker te maken. "Dat is hard nodig", aldus Vogelbescherming. "Veel vogels hebben het moeilijk en de natuur in Nederland is verzwakt." Welke planten je kiest in de openbare ruimte heeft direct invloed op de vogelsoorten die daar kunnen gedijen.

Uit onderzoek blijkt, zo stelt Vogelbescherming bij de introductie van de website, dat de plantenkeuze het verschil maakt. Het is ook andersom: laat je bepaalde aanplant achterwege, dan kan een vogelsoort zomaar uit de stad verdwijnen. In veel steden ontbreekt bijvoorbeeld een laag met struiken, vaak weggehaald uit veiligheidsoverwegingen. Het gevolg is dat soorten als de staartmees en groenling uit de stad trekken. [Vogelrijkestad.nl](#) biedt een praktisch en toegankelijk hulpmiddel, zodat meer mensen kunnen zorgen voor een groene omgeving waarin vogels zich weer nestelen.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Door Arnaud Florenne gevlochten heg nabij Brussel.

Arnaud Deflorenne, plesseur de haies vives

Arnaud Deflorenne, *plesseur de haies vives* (vlechter van levende heggen) is een van de zeer weinige Franse beroepsheggenvlechters. Hij komt uit het Frans-Belgische grensgebied en trekt veel op met Vlaamse heggenvlechters. Arnaud is een bijzondere sympathieke gast, zelden zonder een fles cider en een pak shag binnen handbereik. Hij vlecht de meeste jaren niet heel erg veel meters, druk als hij vaak is met andere, vaak sociale, activiteiten, maar hij is een superheggenvlechter die net zo gemakkelijk alleen als met een groep vlecht. Op bovenstaande foto een plaatje van een gevlochten heg in de buurt van Brussel. Prachtig gevlochten met een hoge regelmaat. De

uitgangssituatie, die ik gezien heb, was echter verre van regelmatig. Het is de kwaliteit van een goede heggenvlechter om dat te kunnen. Arnaud kun je op zondag 9 november aan het werk zien tijdens *Nationaal kampioenschap heggenvlechten* in Delden, Twente.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Heggenvlechten

NK heggenvlechten 2025

Het *kampioenschap Heggenvlechten voor ons erfgoed* is op zondag 9 november op het

prachtige landgoed *Twickel* in Delden, Twente. Het wordt een dag met diverse activiteiten onder de naam [Óp en rond de Deldeneresch](#). Het kampioenschap wordt het hoogtepunt van de zondag.

De inschrijving voor deelname aan de wedstrijd sluit zondag 12 oktober. Aanmelden bij Lex Roeleveld via [dit e-mailadres](#). Deelnemers ontvangen rond 19 oktober nadere informatie over de wedstrijd. Voor nu alvast: *Briefing* 9.00 uur, *start wedstrijd* 9.30 uur. Duur 5 uur. Alleen handgereedschap toegestaan. De heg is zwaar. Een goede beheersing van handgereedschap is vereist. Er is een steward met kettingzaag aanwezig om waar echt nodig een handje te helpen. Voor lunch na afloop, voor de prijsuitreiking, wordt gezorgd. Dit zal zijn in de recent gerenoveerde schaapskooi tegenover het kasteel. Parkeren op de grote parkeerplaats.

Er wordt op **zaterdag 1 november** een cursusdag georganiseerd om nog eens goed te oefenen. Lucie Cowles is de begeleider. De locatie is Oosterwold, Almere.

Op **zaterdagmiddag 8 november** organiseren we, onder klein voorbehoud, een korte *masterclass* in aanloop naar het kampioenschap de volgende dag. De buitenlandse deelnemers zullen de instructeurs zijn. De locatie is Kring van Dorth nabij Deventer.

Informatie en aanmelden voor de activiteiten op 1 en 8 november bij Lex Roeleveld via [dit e-mailadres](#).

Er zullen in Delden heggenvlechters uit Engeland, Wales, Ierland, Frankrijk, Duitsland en België meedoen. Zoals eerder aangegeven: buiten mededinging.

Richard Lewis uit Wales tijdens het nationaal Engels kampioenschap. Meester in de *Welsh style hedgelaying*. Aan het werk te zien tijdens het NK en instructeur op 8 november. Foto: Lucie Cowles.

Netwerkdag

Op **zaterdag 13 december** wordt de jaarlijkse netwerkdag voor heggenvlechters (voorheen *Vereniging van heggenvlechters*) georganiseerd. De locatie is nog niet bekend

maar *safe the date*. Nadere informatie bij Martijn Schippers via [dit e-mailadres](#).

Cursussen heggenvlechten

Op **25 oktober** organiseren we bij *Herenboeren Apeldoorn*, aan de Wenumseveldweg de eerste cursus heggenvlechten van het komend seizoen. Deze cursus is volgeboekt.

Op **13 december** organiseren we een cursus voor beginners in Kring van Dorth, nabij Deventer.

Informatie en opgeven van de cursussen bij Lex Roeleveld via [dit e-mailadres](#).

Op **zaterdag 3 januari 2026** het ideale Kerstcadeau: Workshop heggenvlechten. Een Kerstmis *work-out* voor beginners en gevorderden. Locatie waarschijnlijk Almere-Oosterwold. Kosten € 75 per persoon. Lunch en gebruik gereedschap inbegrepen. Opgave en informatie: Lucie Cowles, via [dit e-mailadres](#).

Van de lokale groepen

Heggenvlechtbrigade *Lingewaard Natuurlijk*.

Diverse **lokale groepen** bieden de mogelijkheid om mee te werken en organiseren cursussen:

Groen Erfgoed Harmelen, de groep met onder ander Martijn en Luke Schippers, organiseert elke maand een dag heggenvlechten in en rond *Haarzuilens* (Utrecht). Informatie bij Martijn Schippers via [dit e-mailadres](#).

De *Werkgroep Heggenvlechten* van *Lingewaard Natuurlijk* Deze enthousiaste groep vlechters komt regelmatig op zaterdagmorgen bijeen. Gepland staan: **18 oktober**, **15 november**, **6** en **27 december** en **7** en **28 februari 2026**.

Voor informatie en opgeven: Hans van Berlo, coördinator via [dit e-mailadres](#) of 06-47391233.

Op **1 november**, op de *Natuurwerkdag*, geeft Hans in aanloop naar het kampioenschap een cursus in Winssen (Gld). Klik [hier](#) voor info en opgave.

De *Noordelijke heggenvlechtbrigade* heeft haar planning rond:

- **29 november 2025** Wesepe Overijssel: Vlechten met levende staanders. Cursisten aanmelden via [deze website](#) (*Landschap Overijssel*). Vrijwilligers aanmelden bij Kristianne van der Put via [dit e-mailadres](#) of Studio Habitats via [dit e-mailadres](#).
- **10 januari 2026** Oosterstreek Friesland: Vlechten met levende staanders. Cursisten aanmelden bij *Landschapsbeheer Friesland* via [dit e-mailadres](#). Vrijwilligers aanmelden bij Kristianne van der Put via [dit e-mailadres](#) of *Studio Habitats* via [dit e-mailadres](#).
- **7 februari 2026** IJhorst Overijssel: Vlechten door knikken en buigen. Cursisten aanmelden via [deze website](#) (*Landschap Overijssel*). Vrijwilligers aanmelden bij Kristianne van der Put via [dit e-mailadres](#) of *Studio Habitats* via [dit e-mailadres](#).
- **14 maart 2026**, Wilhelminaoord Drenthe: Planten en kruizen van kruisheggen. Cursisten aanmelden bij *Studio Habitats* via [dit e-mailadres](#).

Hazelaarhakhout

Half oktober gaan we weer aan de slag in het hazelaarhakhoutbos op landgoed *Sandenburg* in Langbroek (Utr). We zullen er staken en binders kappen voor o.a. cursussen, het kampioenschap heggenvlechten en vlechtwerken. Op **31 oktober** doen we er mee aan de *Natuurwerkdag*.

Wil je hazelaarhout kopen of meewerken in het bos, stuur dan een berichtje naar Heg & Landschap via dit [dit e-mailadres](#).

[terug naar inhoudsopgave](#)

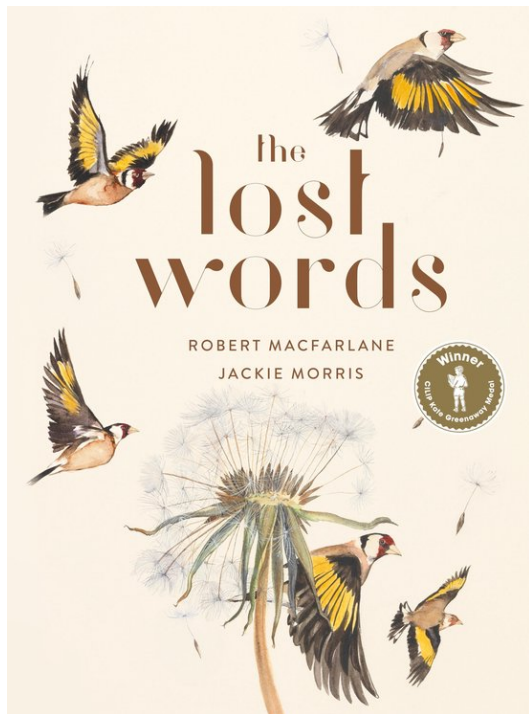

Hordenmakers in Ashmore, Zuid-Engeland in een tijd dat hakhout (in dit geval van hazelaar) de belangrijkste leverancier van hout was. Bijna alles was nog van hout. De horden werden vooral gebruikt als panelen voor schaapskooien.

Verloren woorden/Lost Words

'Verloren woorden' is geïnspireerd op *the lost words* het schitterende boek met gedichten (Robert MacFarlane) en tekeningen (Jackie Morris) van woorden die in Engeland verloren dreigen te gaan. Minder mensen leven en werken op het platteland, ambachten verdwijnen, de kennis van het landschap vermindert. Een logisch proces maar een proces, zo zegt MacFarlane, dat ook een bedreiging voor ons landschap en haar biodiversiteit inhoudt. Namen doen ertoe. Het doet ertoe dat niet alle bomen een boom zijn maar dat we een lijsterbes van een eik kunnen

onderscheiden, een spreek van een merel. Als we die namen niet meer kennen, zien we steeds minder natuur. "Het is", ik citeer MacFarlane, "het is moeilijk om lief te hebben wat je geen naam kunt geven. En waar we niet van houden, zullen we evenmin redden". We moeten onze woordenschat van de natuur *re-wilden*.

Lees [hier](#) verder over griendhout, overstaanders, stoven en andere vergeten woorden (PDF).

[terug naar inhoudsopgave](#)

Vrouwtje van de tijger- of wesp spin (*Argiope bruennichii*).

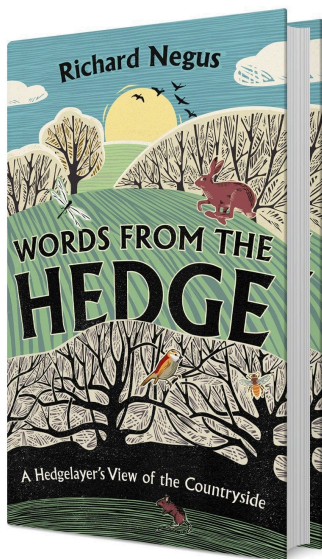
Tijger in het hakhout

De tijd van de grote spinnenwebben is aangebroken. In een pol hoog gras in een 2 jaar eerder gekapt deel van het hakhoutbos zagen we deze grote gele-zwart gestreepte spin in haar web. Het is het vrouwtje van de **tijger- of wesp spin**. De naam spreekt voor zich. Deze soort, komend uit het zuiden van Europa, is pas in 1980 voor het eerst in Nederland gesignaleerd. Het vrouwtje is echt groot, felgekleurd maar wordt

omschreven als niet agressief en gelukkig maar, niet gevaarlijk voor mensen. Haar uiterlijk is dus pure bluf. Maar sprinkhanen, haar favoriete prooi, zullen daar andere gevoelens bij hebben. En zo ook de kleine, mager aandoende manlijke tijgerspin die zijn paringsdrift meestal met de dood moet bekopen. Eens en niet weer. Nagenieten is er ook niet bij want het vrouwtje spint hem na de bevruchting resoluut in en eet hem op een later tijdstip op. Hierover wordt gezegd dat hij zo de ontwikkeling van zijn nageslacht ten goede komt. Het is een bijzondere vorm van dienstbaarheid aan de soort.

[terug naar inhoudsopgave](#)

Words from the hedge

Er komt geen einde aan de stroom boeken over heggen. Hebben we net *Of Thorn and Briar* behandeld en daar ligt dan nu op het nachtkastje *Words from the hedge. A hedgelayers view on the countryside*.

En wat voor een 'view'. Richard Negus, de *hedgelayers*/schrijver/natuurbeschermer/jager/*horseman* ziet het uit de lucht schieten van miljoenen speciaal daarvoor gefokte fazanten en patrijzen als een sport waarvan de inkomsten de biodiversiteit ten goede komen. 'A joyful and illuminating read' staat uitnodigend op de achterflap. Volgende keer een nadere blik op deze *hedgelayers* die houdt van het Engelse landschap en stevige uitspraken niet schuwt.

[terug naar inhoudsopgave](#)

heg & landschap
voor biodiversiteit

De **geelgors** in ons logo staat symbool voor de missie van de Stichting Heg & Landschap: *uitbreiding en goed beheer van heggen in een natuurrijk, renderend cultuurlandschap*. De geelgors (*Emberiza citrinella*) is kenmerkend voor een kleinschalige, afwisselende omgeving van akkers en weiden, doorkruist met heggen en houtwallen. Het aantal geelgorzen

is de afgelopen decennia sterk gedaald door ruilverkaveling en verschraving van hun leefgebied.

www.hegenlandschap.nl

Colofon

© 2025 stichting Heg & Landschap.

Afzender:

Stichting Heg & Landschap
Tuindorpweg 42
3951BG Maarn

e-mailadres

Kreeg u deze nieuwsbrief van iemand doorgestuurd en wilt u hem voortaan ook direct zelf ontvangen? Meld u dan nu aan. Klik [hier](#) en vul uw gegevens in (e-mailadres, voor- en achternaam).

Stuur deze e-mail-nieuwsbrief door naar andere geïnteresseerden!

Wilt u zich afmelden voor de nieuwsbrief, of uw gegevens wijzigen, ga naar het blok onderaan.

Stichting Heg & Landschap gebruikt uw e-mailadres uitsluitend voor het verzenden van haar nieuwsbrief en voor eventuele incidentele mededelingen of aankondigingen m.b.t. haar activiteiten. De mailservice van Laposta is 100% AVG/GDPR-proof en heeft een ISO-27001 certificering en hun servers staan in Nederland.

Wilt u onze Nieuwsbrief financieel ondersteunen dan kunt u [hier](#) direct via iDeal een bedrag naar eigen keuze overmaken. U kunt uw donatie ook overmaken op rekeningnummer NL72RABO 0397 080 093 onder vermelding van Nieuwsbrief Heg & Landschap. We zijn u daarvoor heel dankbaar!

[terug naar inhoudsopgave](#)

Deze e-mail is verstuurd aan isola@concepts.nl. • Als u geen nieuwsbrief meer wilt ontvangen, kunt u zich [hier afmelden](#). • U kunt ook uw [gegevens inzien en wijzigen](#).
• Voor een goede ontvangst voegt u info@hegenlandschap.nl toe aan uw adresboek.

